

A Magyar Nemzeti Múzeum, mint szabványos alapokra helyezett magyar múzeumi aggregátor

Küzdünk és bízva bízunk...

Elvárások, válaszok

kulturális vonatkozású digitális tartalmak iránti
társadalmi igény növekedése

**A múzeumok PR tevékenységéhez kapcsolódó
válaszok (múzeumi honlapok, reprezentatív
gyűjteménybemutatók, virtuális tárlatvezetések)**

EURÓPA 2020 STRATÉGIA

Fenntartható növekedés:

erőforrás-hatékonyabb,
környezetbarátabb és
versenyképesebb
gazdaság

Intelligens növekedés:

tudáson és innováción
alapuló gazdaság kialakítása

Inkluzív növekedés:

magas foglalkoztatás,
szociális és területi
kohézió jellemezte
gazdaság

Európai digitális menetrend (kiemelt kezdeményezés)

Nagy sebességű internet
Egységes digitális piac

*Európai kulturális örökség
digitalizálása*

Digitális Megújulás Cselekvési
Terve (2010) Nemzeti
Fejlesztési Minisztérium
(Kulturális örökség digitalizálása)

Digitalizálunk:

	KÖNYVTÁR	LEVÉLTÁR	MÚZEUM
MIT	dokumentum	dokumentum	műtárgy
HOGYAN	lapszkennelés	lapszkennelés	2D szkennelés 3D szkennelés fotószkennelés
MIÉRT	szolgáltatás reprodukálás (állományvédelem)	szolgáltatás állományvédelem	szolgáltatás nyilvántartás
KINEK	mindenki	szolgáltatási szintek	szolgáltatási szintek

A múzeumok számítógépes nyilvántartási és digitalizálási helyzetéről 1.

Jogszabályi környezet:
20/2002. NKÖM miniszteri rendelet a
nyilvántartásról

Számítógépes nyilvántartás auditált
szoftverrel, auditált gyűjteményben

A múzeumok számítógépes nyilvántartási és digitalizálási helyzetéről 2.

- Heterogén fenntartói és szerkezeti struktúra
- Gyűjteményi és műtárgyi sokszínűség
- Intézményi szinten tárgyi és személyi feltételek hiánya
- Munkatársak eltérő viszonya a digitalizáláshoz
- Gyűjteményi tárgyakhoz és dokumentumokhoz kötődő szerzői és kutatói jogok gyűjteménytípusonként változnak

A múzeumok számítógépes nyilvántartási és digitalizálási helyzetéről 3.

- Ad hoc pályázatok, céltámogatások tervezetlen, koordinálatlan, napi érdekek mentén preferált célkitűzésekkel
- Fejlesztések fenntarthatóság nélkül
- Szoftver előtérben, adatfeltöltés, konvertálhatóság, biztonságos mentés háttérben
- Nincs pontos felmérés a múzeumokban működő és ott elérhető adatbázisokról
- Ágazati digitalizálási stratégia hiánya

Nemzetközi múzeumi szabványok 1.

- **CDWA Lite** (Categories for the Description of Works of Art)
Egy XML forma OAI PMH adat aratáshoz.
- **Cidoc CRM**, (*Comité International pour la DOcumentation – Conceptual Reference Model*)
Fogalmak közötti kapcsolatok modellje, nem adateleíró forma katalógusok kialakítása számára, hanem leíró nyelv, amelynek segítségével adateleíró formákat lehet definiálni.
- **Museumdat**
Elsősorban német nyelvterületen elterjedt szabványalkalmazás. A CIDOC CRM és a CDWA Lite formátumot egyaránt használja. Kiemelt odafigyelés a többnyelvűsége (szótárak), adatkonverzióra és a besorolási állományokra. Az eseményszemléletű adatmegközelítés (osztályozás, azonosítás, leírás, esemény, kapcsolat) a CIDOC CRM-logikára alapoz.

Nemzetközi múzeumi szabványok 2.

- **Lido**

Szüretelési séma, nem katalógusszerkezet. Minden eseményt önálló információs egységnek tekint: a létrehozást, a gyűjtést, a használatot. A hozzájuk kapcsolódó adatokat, valamint az adatforrásokat egyaránt leírja, és egy kapcsolati-fogalmi hálóban kezeli

- **Spektrum**

A legjelentősebb brit múzeumi gyűjteménykezelői szabvány. Két alapvető adattípust különböztet meg: a procedúrákat és az információs anyagokat.

És itthon:

- 20/2002. NKÖM rendelet (a muzeális intézmények nyilvántartási szabályzatáról): adatbiztonság és megfelelő adatstruktúra az előtérben
- Rendszer- és múzeum auditálása
- Nemzetközi szabványokhoz történő alkalmazkodás nincs előírva és nincs róla szakmai konszenzus

Metaadatok 1.

Könyvtár	Múzeum
Minden lényegi információt tartalmaz és felold	Csak az ismert adatok szűk körét tartalmazza
Dokumentum kereshetősége az elsődleges	Cél az adatok szabványosítása, a gyűjtemények átjárhatóvá tétele
Metaadat hiányában az eredeti dokumentumról az adatok jelentős vagy teljes része kideríthető	Metaadat hiányában az eredeti tárgyról az ismert valós adatok szűk köre deríthető ki

Metaadatok 2.

- A tezauruszok, osztályozórendszerek, hierarchikus terminológiai osztályozók hiánya sokszor évszázados tudománytörténeti elmaradás
- Gyűjtemények sokszor több tudományterület fókuszában

Egységes adatbázisok helyett fejlett keresőrendszerek!

A MNM mint múzeumi aggregátor 1.

- 2008. MNM új Alapító Okiratában a múzeum alaptevékenységei között kiemelt feladatként: „ *a múzeumokban őrzött kulturális javak digitalizálásával összefüggő, országos szintű módszertani és koordinációs tevékenység*”
- 2009. Múzeumi Digitalizálási Bizottság létrehozása az OKM támogatásával

Múzeumi Digitalizálási Bizottság

- Tematikus digitalizálási témák megalkotása és kiajánlása a pályázatkiírók felé
- Szakmai munka koordinálása, fórumok szervezése, munkaanyagok közzététele
- Múzeumi digitális kataszter felállítása
- Meglévő adattartalmak összegyűjtése egy nemzeti aggregátor intézmény irányításával

A MNM mint múzeumi aggregátor 2.

Múzeumi Nyilvántartó Rendszer

(Munzir/Minas) a MNM-ben 2003 óta (pilot)

2010-ben:

auditált gyűjtemények

(Történeti Fényképtár, Plakátgyűjtemény)

auditálásra váró gyűjtemények (Paleolit gyűjtemény, Őskori gyűjtemény)

Mivel kezdünk??

- Gyűjteményekhez rendelt szakleltárkönyvek sokfélesége: szakanyagonkénti view struktúra meghatározás
- Retrospektív és/vagy már digitálisan leltározott tételek
- Tételenkénti szűrés lehetősége
- És a muzeológusok...!

Most itt tartunk:

- A kezdet: a Plakátgyűjtemény képpel rendelkező leltári adatai
- Museumdat adatok, leírással kiegészítve
- A többi szakanyag szerint a view struktúra meghatározása

„... és a Remény hal meg utoljára...”